

642.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej

z dnia 14 lipca 1924 r.

o nadaniu nowego brzmienia rozporządzeniu z dnia 8 listopada 1920 r. o środkach przeciwko zwijaniu i unieruchamianiu zakładów.

Na podstawie §§ 4 i 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 czerwca 1924 roku w sprawie zmiany względnie uzupełnienia niektórych postanowień niemieckich rozporządzeń, dotyczących demobilizacji gospodarczej w górnośląskiej części Województwa Śląskiego (Dz. U. R. P. № 58 poz. 587) zarządza się co następuje:

§ 1. Rozporządzenie z dnia 8 listopada 1920 r. (D. U. Rzeszy Niem. str. 1901) o środkach przeciwko zwijaniu i unieruchamianiu zakładów otrzymuje brzmienie, podane w załączniku do rozporządzenia niniejszego.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia.

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *L. Darowski*

Załącznik (do poz. 642).

Rozporządzenie o środkach przeciwko zwijaniu i unieruchamianiu zakładów.

§ 1.

Właściciele albo kierownicy zakładów przemysłowych (§ 105b ust. 1 ordynacji przemysłowej Rzeszy Niemieckiej) oraz przedsiębiorstw komunikacyjnych, w których przeciętnie pracuje przynajmniej 20 robotników, jednakże z wyłączeniem Zakładów Państwowych, obowiązani są donieść uprzednio właściwej władzy demobilizacyjnej, którą wyznaczy Minister Pracy i Opieki Społecznej:

1) o zwinięciu całkowitem lub częściowym zakładów albo o pozbawieniu zakładu przedmiotów, dotychczas do niego należących, a w szczególności o sprzedaży lub o uczynieniu ich niezdatnymi do użytku, jeżeli przez to znacznie się zmniejsza zdol-

ność wytwórcza przedsiębiorstwa. Przepis niniejszy ma odpowiednie zastosowanie do praw, z zakładem związanych;

2) o zaprzestaniu korzystania z urządzeń zakładu całkowicie lub częściowo, o ile przez to:

- a) w zakładach albo samodzielnych działach zakładów, zatrudniających zwykle mniej niż 200 pracowników, podlega wydaleni 10 pracowników,
- b) w zakładach albo samodzielnych działach zakładów, zatrudniających zwykle przynajmniej 200 pracowników — 5% zatrudnionej w zakładzie liczby pracowników, w każdym razie zaś, o ile podlega wydaleni więcej niż 50 pracowników; niema obowiązku zawiadomienia o przerwach i ograniczeniach ruchu, uwarunkowanych właściwościami zakładu.

Zamierzone zarządzenie nie może być w wypadku 1-ym przeprowadzone przed upływem 6 tygodni, w wypadku zaś 2-im przed upływem 4 tygodni od zgłoszenia zawiadomienia. Jeżeli zarządzenie to nie zostało przeprowadzone w ciągu miesiąca od upływu terminów, ustalonych w zdaniu 1 niniejszego ustępu, a w wypadku § 4 ustęp 1 p. 1 w ciągu miesiąca od upływu ustalonych tam terminów, to zawiadomienie winno być zgłoszone ponownie z uwzględnieniem założeń ustępu 1.

Jeżeli zarządzenie o charakterze, określonym w ustępie 1 p. 2 musi być przedsięwzięte niezwłocznie, to zawiadomienie o niem winno być zgłoszone niezwłocznie, najpóźniej w ciągu 3-ch dni.

Niezwłocznie, najpóźniej w ciągu 3 dni od zgłoszenia zawiadomienia, winny być właściwej władzy demobilizacyjnej zakomunikowane całkowicie rzeczywiste zapasy surowców i materiałów, szczególnie zaś materiałów opałowych i półfabrykatów, znajdujących się w danym zakładzie lub samodzielnym dziale jego.

Pracownikami w znaczeniu niniejszego rozporządzenia są pracownicy w znaczeniu ustawy o radach załogowych.

§ 2.

W ciągu okresów, ustalonych w § 1 ustęp 2 i w wypadkach § 1 ustęp 3 w ciągu 4-ch tygodni od wniesienia zawiadomienia, nie może bez zgody właściwej władzy demobilizacyjnej nastąpić zmiana faktycznego i prawnego stanu rzeczy, o ile wpływa to ujemnie na utrzymanie w zakładzie ruchu prawidłowego. Szczególnie zaś wolno dysponować zapasami, wymienionymi w § 1 ustęp 4 i tylko w ramach prawidłowej gospodarki w zakładzie.

Wydalania, wychodzące poza ramy § 1 ustęp 1 p. 2 są w okresach, przewidzianych w § 1 ustęp 2-gi, dopuszczalne jedynie za zgodą Ministra Pracy i Opieki Społecznej względnie osoby przez niego upoważnionej. Jeżeli pracodawca w powyższych okresach nie może w pełni zatrudnić pracowników, zarządzi Minister Pracy i Opieki Społecznej, względnie osoba przez niego upoważniona, skrócenie czasu pracy poszczególnego pracownika (rozłożenie pracy) na przeciąg tych okresów. Przy takim rozłożeniu czasu pracy pracownika nie może jednak wynosić mniej, niż 24 godzin na tydzień.

W razie rozłożenia pracy, pracodawca ma prawo obniżyć zarobki lub płace pracowników odpowiednio do skrócenia czasu pracy, jednak dopiero od chwili, w której dopuszczalna jest zmiana warunków pracy w myśl ogólnych postanowień ustawowych lub umownych.

Utrzymuje się w mocy prawo do zwolnienia bez wypowiedzenia z przyczyn, uprawniających ustawowo do wypowiedzenia stosunku pracy bez przestrzegania terminu wypowiedzenia.

Zwolnienia, które byłyby nieważne przy przestrzeganiu obowiązku ich zgłaszania, są również nieważne wówczas, jeżeli temu obowiązkowi zadość nie uczyniono.

§ 3.

Właściwa władza demobilizacyjna winna niezwłocznie wyjaśnić, w porozumieniu się z kierownictwem zakładu i przedstawicielstwem robotniczym, ewentualnie przy współudziale rzeczoznawców, szczególnie właściwych organizacji fachowych (np. gospodarczych organów samorządowych, urzędów handlu zagranicznego) i urzędowych organizacji zawodowych, jakie warunki wywołały zamierzone zarządzenie. Wyjaśnienie to nastąpić musi w ciągu okresów, wymienionych w § 2. Badanie winno również dotyczyć środków zaradczych, jakie wydawałyby się właściwe celem usunięcia trudności gospodarczych zakładu.

Minister Pracy i Opieki Społecznej i właściwe władze demobilizacyjne uprawnione są do przedsięwzięcia wszelkich zarządzeń, które wydadzą się odpowiednie celem wyjaśnienia istotnych warunków zakładu i zapobieżenia przekroczeniom § 2.

§ 4.

Właściwa władza demobilizacyjna jest uprawniona:

1) do przedłużenia w razie koniecznej potrzeby w wypadku § 1 ustęp 1 p. 1 o miesiąc okresu, ustalonego w § 1 ust. 2, a jeżeli istnieje nadal konieczność — o dalsze 2 miesiące. Przepisy §§ 2 i 3 mają odpowiednie zastosowanie;

2) do zajęcia i do wywłaszczenia na rzecz Skarbu Państwa w wypadku § 1 ustęp 1 p. 1 i 2 zapasów, wyszczególnionych w § 1 ustęp 4, w wypadku § 1 ustęp 1 p. 1 także przedmiotów, którym grozi albo których dotyczy zwinięcie lub usunięcie. Władze demobilizacyjne mogą zamiast wywłaszczenia nakazać przekazanie przedmiotów osobie innej, przez nie wyznaczonej. Zajęcie nastąpić może tylko w ciągu okresów, wymienionych w §§ 2, 4 ustęp 1 p. 1; wywłaszczenie albo przekazanie musi nastąpić najpóźniej w ciągu 2 tygodni od upływu tych okresów.

W wyniku zajęcia przedmioty, których ono dotyczy, nie mogą być bez zgody władzy demobilizacyjnej poddane żadnym zmianom i akty o charakterze prywatno-prawnym ich dotyczące są nieważne. Równoznaczne aktom prywatno-prawnym są zarządzenia wydane w drodze egzekucji przymusowej lub zajęcia. Podczas okresu zajęcia obowiązana jest osoba, której dotyczy zajęcie, przechowywać przedmioty zajęte i opiekować się nimi. Zajęcie traci

moc prawną z chwilą wywłaszczenia lub przekazania albo jeżeli to nie nastąpiło, z chwilą upływu terminów, wymienionych w ustępie 1 p. 2.

Wykonanie uprawnień ustanowionych w ustępie 1 następuje w trybie doręczenia właścicielowi albo kierownikowi zakładu odpowiedniej decyzji. Z chwilą otrzymania przez osobę, której to dotyczy, zawiadomienia o wywłaszczeniu lub przekazaniu, przechodzi prawo własności przedmiotu lub cofnięte uprawnienie na Skarb Państwa albo na osobę, w zarządzeniu wskazaną. Przeciwno przedłużeniu terminów w myśl ustępu 1 p. 1 może być do Ministra Pracy i Opieki Społecznej wniesione zażalenie.

Zajęcia i przekazania materiałów opałowych w myśl rozporządzenia z dnia 24 lutego 1917 roku (Dz. U. R. str. 167) dokonywa wyłącznie Komisarz państwowy do rozdziału węgla i czynniki, przez niego upoważnione, w myśl obowiązujących przepisów.

Wywłaszczenie albo przekazanie innej osobie, w myśl ustępu 1 p. 2, nastąpić winno za odpowiednim wynagrodzeniem, które nie może przekraczać cen rynkowych z dnia zajęcia. Utracone korzyści nie podlegają zwrotowi. Wywłaszczenie albo przekazanie nie powinno wpłynąć ujemnie na normalne prowadzenie pozostałych działań przedsiębiorstwa, o ile wobec stanu rzeczy wchodzi w rachubę dalsze prowadzenie zakładu. Przeciwno ustalonemu wynagrodzeniu może być wniesione zażalenie w drodze sądowej w ciągu 6 miesięcy od chwili wręczenia decyzji o ustaleniu wynagrodzenia.

Przepisy rozporządzenia o zarządzeniu pałacemu brakowi mieszkań z dnia 9 grudnia 1919 r. (Dz. U. R. str. 1968) pozostają bez zmiany.

§ 5.

Jeżeli wbrew § 1 nie zgłoszono zawiadomienia, to uprawnienia władzy demobilizacyjnej w myśl §§ 3 i 4 nie są skrepowane ustanowionymi w nich okresami.

§ 6.

Przepisy niniejszego rozporządzenia nie mają zastosowania:

- a) jeżeli zarządzenia, wymienione w § 1 ustęp 1, zostały przedsięwzięte na podstawie polecenia albo za zgodą właściwej władzy lub urzędu, który otrzymał odpowiednie uprawnienia,
- b) do zarządzeń w myśl § 1 ustęp 1 p. 2, które zastosowane zostały tylko jako środek walki ekonomicznej pomiędzy pracodawcami i pracownikami.

§ 7.

Kto z rozmysłem przeciwdziała przepisom §§ 1, 2, 4 albo zarządzeniom, wydanym w myśl § 3 ustęp 2, podlega karze pieniężnej do 25.000 zł. i karze więzienia do 1 roku albo jednej z tych kar. W razie niedbalstwa grozi kara do 10.000 złotych.

Obok kary mogą być skonfiskowane przedmioty, których dotyczy przekroczenie, niezależnie od tego czy są własnością sprawcy przekroczenia czy nie.

§ 8.

Minister Pracy i Opieki Społecznej wydaje potrzebne przepisy wykonawcze.

§ 9.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
